

Wyrok z dnia 19 lutego 1999 r.

I PKN 561/98

Podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracowniczy projekt wynalazczy stanowią efekty uzyskane ze stosowania projektu przez określony podmiot gospodarczy (art. 35 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 1984 r. w sprawie projektów wynalazczych, Dz.U. Nr 33, poz. 178 ze zm.).

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 1999 r. sprawy z powództwa Edwarda G., Mariana C., Józefa J. przeciwko Petrochemii P. S.A. z siedzibą w P. o zapłatę, oraz sprawy z powództwa Stanisława S., Tadeusza S., Marii M., Roberta M., Marka M. przeciwko Petrochemii P. S.A. z siedzibą w P. i Centrali Produktów Naftowych CPN S.A. z siedzibą w W. o zapłatę, na skutek kasacji powodów Stanisława S., Tadeusza S. i Marii M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 grudnia 1997 r. [...]

1. o d d a ł kasację,

2. zasądził od powodów Stanisława S., Tadeusza S. i Marii M. na rzecz pozwanej Centrali Produktów Naftowych CPN S.A. z siedzibą w W. kwotę 2.250 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 17 grudnia 1997 r. oddalił apelację powodów Edwarda G., Mariana C., Józefa J., Stanisława S., Tadeusza S. i Marii M. od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Płocku z dnia 27 marca 1997 r. oddalającego powództwo.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego wnieśli powodowie Stanisław S., Tadeusz S. i Maria M. zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego – po pierwsze art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw

państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298 przez niewłaściwe zastosowanie oraz po drugie art. 98 ust. 1 i 2 i art. 109 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 26, poz. 117) w związku z § 35 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 1984 r. w sprawie projektów wynalazczych (Dz.U. Nr 33, poz. 178) przez błędną wykładnię tych przepisów.

Powołując powyższą podstawę kasacji (art. 393¹ pkt 1 KPC) wymienieni powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego w Płocku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia na rzecz powodów o kosztach postępowania w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W uzasadnieniu pierwszego z zarzutów wnoszący kasację twierdzą, że w świetle powołanego art. 8 ust. 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych - pozwani Petrochemia P. S.A. oraz Centrala Produktów Naftowych CPN wstąpili we wszystkie prawa i obowiązki swych poprzedników przed przekształceniem, tj. przedsiębiorstw państwowych - M. Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w P. oraz Centrali Produktów Naftowych - Państwowego Przedsiębiorstw Użyteczności Publicznej w W. Tymczasem - według kasacji - kwestia ta umknęła uwadze Sądów na rozprawie: „a w uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego poświęcono tej kwestii zaledwie dwa zdania”.

Powyższy zarzut jest bezzasadny i to z nader oczywistych względów. Przede wszystkim powołujący się na naruszenie wskazanego przepisu prawa materialnego uzasadniają ten zarzut w istocie tylko uwagami co do postępowania i to tak ogólnikowymi, że nawet nie można uchwycić na czym miałyby polegać wadliwość czynności procesowych Sądów. W szczególności nie wiadomo dlaczego przedstawiają sugestię o brakach w rozpoznaniu kwestii uzyskania pozycji prawnej (praw i obowiązków) pozwanych w miejsce ich poprzedników sprzed prywatyzacji dokonanej na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Tymczasem kwestia ta w ogóle nie wymagała sugerowanego w kasacji jakiegось szczególnego roztrząsania z tej przyczyny, że nie była sporna (por. art. 229 KPC). Oddalenie powództwa przez Sąd pierwszej instancji oraz apelacji powodów przez Sąd drugiej instancji wynikało na skutek ustalenia stanu faktycznego odmien-

nego od twierdzeń powodów co do merytorycznej podstawy ich żądań, że nie powstało zobowiązanie a nie dlatego, iż pozwani nie odpowiadają za zobowiązania swych poprzedników.

W uzasadnieniu zarzutu kasacji dotyczącego drugiej grupy wskazanych przepisów prawa materialnego powołano się na to, że na skutek błędnej wykładni tych przepisów Sąd bezpodstawnie ustalił, że podstawę wynagrodzenia za projekt racjonalizatorski stanowią efekty uzyskane przez stronę pozwaną (także ich poprzedników), gdy według kasacji, należało uwzględnić efekty uzyskane przez stosowanie projektu racjonalizatorskiego w skali całej gospodarki narodowej.

Powyższy zarzut jest bezzasadny.

Ustosunkowując się do przedstawionych w kasacji argumentów, które w płaszczyźnie językowej i historycznej metody wykładni miałyby przemawiać na rzecz stanowiska powodów należy stwierdzić co następuje:

Wbrew kasacji z brzmienia § 35 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 1984 r. w sprawie projektów wynalazczych nie wynika, ażeby wysokość wynagrodzenia za pracowniczy projekt wynalazczy należało ustalić w zależności od efektów uzyskanych ze stosowania tego projektu: „w skali całej gospodarki narodowej”. Nie ma usprawiedliwionych powodów do tego, by wymienioną w przepisie zależność wysokości wynagrodzenia od efektów uzyskanych przez stosowanie projektu racjonalizatorskiego łączyć nie z korzyściami określonej jednostki gospodarki społecznej (według ówczesnej nomenklatury) ale z jakąś globalną sytuacją: „całej gospodarki narodowej”. Przecież podstawa („causa”) zobowiązania określonego podmiotu gospodarczego do wynagrodzenia za zastosowanie projektu racjonalizatorskiego jest konkretna i stanowi korzyść zobowiązanego podmiotu nie zaś korzyści wszystkich innych podmiotów gospodarczych. Inne w tym zakresie, jak się okazuje, nie mające oparcia w brzmieniu przepisu stanowisko kasacji, nie da się uzasadnić także w ramach systemowej analizy wskazanych przepisów. W szczególności wystarczy wskazać na procedurę ustalania i dochodzenia wynagrodzenia od określonego podmiotu według określonego badania efektów, w tym procedurę uzyskania określonego wynagrodzenia od innej jednostki niż ta, w której projekt został zgłoszony (por. § 37 i § 40 powołanego rozporządzenia). Nieprzekonywające jest powołanie się w kasacji na regulację zawartą w uchwale Nr 74 Rady Ministrów z 1963 r. mającą zupełnie inny kontekst systemowy. Autor kasacji zresztą przyznaje (z zastrzeżeniami, które trudno podzielić), że w dacie zgłoszenia i stosowania projektu po-

wodów obowiązywał § 35 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 1984 r., a już poprzedzające je rozporządzenie z dnia 11 grudnia 1972 r. przewidywało relację między wynagrodzeniem a stosowaniem projektu w skali jednostki gospodarki uspołecznionej.

Wreszcie nie mogły być uwzględnione te argumenty kasacji, które nie dotyczą podstawy kasacji (por. art. 393¹¹ KPC) ale ograniczają się do ogólnikowych ocen, że niektóre ustalenia Sądu Apelacyjnego wynikają - zdaniem autora kasacji - z niedostatecznego wyjaśnienia sprawy lub z opinii biegłego co do której wskazywane były „niedostatki”. Takie „zastrzeżenia” nie tylko nie mieszczą się w podstawie kasacji z art. 393¹ pkt 1 KPC ale w ogóle nie spełniają wymagań kasacyjnych, skoro nie wskazują naruszonych przepisów (por. art. 393³ w związku z art. 393¹ KPC).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy ustalając, że kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw, oddalił ją stosownie do art. 393¹² KPC.

=====